

OIK-33 Sorsa Katriina

28.09.2007

VASTAANOTTAJA

Eduskunta

Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU/OSA; vastavuoroisuus viisumivapausjärjestelyissä Yhdysvaltojen sähköinen matkustuslupa

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys Yhdysvaltojen sähköisestä matkustusluvasta

Yksikön päällikkö

Hilkka Nenonen

Projektiavustaja

Katriina Sorsa

LIITTEET UM2007-02311

Asiasanat	viisumit, Yhdysvallat
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, KTM, LVM, OM, PLM, SM, TPK, VM, VNEUS, EK

OIK-33 Sorsa Katriina

28.09.2007

Asia

EU/OSA; Vastavuoroisuus viisumivapausjärjestelyissä; Yhdysvaltojen sähköinen matkustuslupa

Kokous

Liitteet

Viite

Asia:

EU/OSA: Vastavuoroisuus viisumivapausjärjestelyissä; Yhdysvaltojen sähköinen matkustuslupa

Oikeusperusta:

Luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklan 5 kohta sellaisena kuin asetus on muutettuna asetuksella (EY) N:o 871/2005 vastavuoroisuusmekanismin osalta

Käsittelijät: UM, Hilikka Nenonen, puh. 160 55211
UM, Matti Nissinen, puh. 160 56475

Pääasiallinen sisältö:

Yhdysvaltojen visa waiver -ohjelmaan (viisumivapausohjelma) osallistuvien valtioiden kansalaiset voivat matkustaa Yhdysvaltoihin viisumivapaasti. Visa waiver -ohjelmasta ja siinä mukana oleville valtioille asetettavista vaatimuksista säädetään Yhdysvalloissa lailla. Visa waiver -ohjelmaan pääseminen on edellyttänyt Yhdysvaltojen viranomaisten tekemää positiivista arvioita, jossa on otettu huomioon muun ohella hakijavaltion matkustusasiakirjojen ja näihin liittyvien tietojärjestelmien turvallisuustaso sekä sen tekemä ihmiskaupan, salakuljetuksen ja muun kansainvälisen rikollisuuden sekä terrorismin vastainen työ.

Yhdysvallat on muuttanut visa waiver -ohjelmaansa presidentti Bushin 3.8.2007 vahvistamalla säännöksellä, Secure Travel and Counterterrorism Partnership Act. Se selventää visa waiver -ohjelman asettamia vaatimuksia, minkä on katsottu yksinkertaistavan muun ohella Euroopan unionin kaikkien jäsenvaltioiden mukaanpääsyä viisumivapausohjelman piiriin. Samalla se kuitenkin tuo mukanaan myös muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa kaikkien jäsenmaiden kansalaisten matkustamiseen Yhdysvaltoihin.

Erityistä huomiota edellä mainitun säännöksen osalta on herättänyt niin sanottu sähköinen matkustuslupajärjestelmä (Electronic Travel Authorization System; ETA). ETA:n käyttöönoton jälkeen visa waiver -järjestelmään kuuluvan valtion kansalainen voisi matkustaa Yhdysvaltoihin viisumivapaasti, jos hän on ilmoittanut henkilötietonsa 48 tuntia ennen matkaa internetin kautta ETA-

järjestelmään ja saanut luvan matkustaa ilman viisumia. ETA-järjestelmän käyttö on matkailijalle maksullinen. Mikäli matkustaja ei saisi sähköistä lupaa, hänen täytyisi jättää viisumihakemus Yhdysvaltojen edustustoon.

Euroopan unionin piirissä on keskusteltu vasta alustavasti ETA-järjestelmän käyttöönotosta ja sen mahdollisista seurauksista muun muassa oikeus- ja sisäasiain neuvostossa 18.9.2007, jossa komissio esitteli vuosittaisen viisumivastavuoroisuusraporttinsa. Komissio on korostanut, että kokonaisuudessaan viisumivapausohjelman muutokset merkitsevät askelta eteenpäin, koska se määrittelee aiempaa selkeämmin ja joustavammin edellytykset ja aikataulun kaikkien EU:n jäsenmaiden mukaanpääsulle ohjelman piiriin. Komission taholta on myös korostettu, että suunnitellun ETA-järjestelmän toimeenpanoon liittyy vielä paljon avoimia kysymyksiä, joten on ennen aikaista ottaa siihen kantaa ennen kuin siitä saadaan lisätietoja. Uudistuksen toimeenpanon on arvioitu kestävän 1-2 vuotta.

Euroopan unionin komissio ja edellinen puheenjohtajavaltio ovat pitäneet periaatteessa mahdollisena, että myös Euroopan unioni voisi tulevaisuudessa harkita vastaavan järjestelmän käyttöönttoa. Komissio on kuitenkin toisaalta arvioinut, ettei se olisi sellaisenaan sovellettavissa Euroopan olosuhteissa.

Alustavissa kommentteissaan muutamat jäsenmaat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että ETA-järjestelmä saattaa merkitä matkustajille käytännössä viisumipakkoon verrattavaa menettelyä. Komissiota on pyydetty seuraamaan ETA-järjestelmän toimeenpanon valmistelua tarkoin ja raporttoimaan siitä jäsenmaille. Asiaa käsitellään seuraavan kerran Yhdysvaltojen kanssa OSA-asioiden troikkatapaamisessa lokakuussa.

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
